

Sygn. akt III Ca 1681/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

SR (del.) Maryla Majewska - Lewandowska

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 15 marca 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa R. L.

przeciwko M. L.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 18 lipca 2016 r., sygn. akt III RC 275/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Tomasz Pawlik SSO Lucyna Morys - Magiera

Sygn. akt III Ca 1681/16

UZASADNIENIE

Powód R. L. domagał się obniżenia alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach w dniu 8 kwietnia 2009 roku w sprawie sygn. akt I RC 1506/07 z kwoty 900 zł miesięcznie do kwoty po 450 zł miesięcznie.

Uzasadniając pozew, wskazał, że w dacie poprzedniego wyrokowania w przedmiocie wysokości alimentów jego sytuacja majątkowa i dochodowa była o wiele korzystniejsza niż obecnie, gdyż w związku ze stałym zmniejszaniem się dochodów z prowadzonej działalności gospodarczej i głęboką stratą finansową w 2014 roku zmuszony był zaprzestać wykonywania działalności gospodarczej. Podał, że aktualnie jest zatrudniony jako pracownik Poczty Polskiej, wskazując przy tym koszty swego utrzymania, jak również podnosząc, że na jego utrzymaniu pozostaje osiemnastomiesięczny syn oraz konkubina, która jest osobą bezrobotną bez prawa do zasiłku.

W odpowiedzi na pozew małoletni pozwany M. L. wniósł o oddalenie powództwa. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, iż w dniu (...) roku skończył 16 lat a związku z tym koszty utrzymania są większe. Podniósł, że powód od daty

rozvodu nie kontaktuje się z synem, nie zna jego potrzeb i kosztów z nimi związanych, które obecnie kształtują się na kwotę około 2.000 zł. Wskazał, że powód pochodzi z zamożnej rodziny, jego rodzice posiadają dom oraz kamienicę, w której powód prowadził swoją działalność gospodarczą, w związku z czym, stwierdził, że powód celowo zakończył prowadzenie działalności gospodarczej, a wcześniej zrzekł się udziału w nieruchomości, wyzbywając się istotnego składnika majątkowego. Cały ciężar utrzymania małoletniego spoczywa na matce małoletniego.

Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 18 lipca 2016r. oddalił powództwo oraz uznał opłatę od pozwu w wysokości 270 zł za uiszczoną w całości przez powoda R. L., a nadto zasądził od powoda R. L. na rzecz małoletniego M. L. kwotę 1.200 zł, płatną do rak matki małoletniego B. L. (1), tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2009r. Sąd Okręgowy w Gliwicach sygn. akt I RC 1506/07 rozwiązał małżeństwo R. L. z B. L. (1), zobowiązując strony do ponoszenia kosztów utrzymania małoletniego M. L. z tym, że R. L. zobowiązał do łożenia na rzecz syna alimentów w kwocie 900 zł miesięcznie, płatnych do rąk przedstawicielki ustawowej, do dnia 10- tego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w wysokości 13 % w stosunku rocznym w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat, poczynając od prawomocności wyroku.

W chwili ustalenia obowiązku alimentacyjnego, powód miał 37 lat prowadził własną działalność gospodarczą w postaci kwaciarni, osiągając z tego tytułu miesięczny dochód w wysokości około 2.000 – 2.500 zł. Mieszkał wspólnie z rodzicami, ponosząc częściowe koszty utrzymania zależne od dochodu w kwocie od 500-1.000 zł. Nie utrzymywał regularnych kontaktów z synem, spotykał się z nim najczęściej na terenie szkoły, średnio raz w tygodniu.

Matka pozwanego prowadziła własną działalność gospodarczą (kwaciarnia i sklep z upominkami) a średni miesięczny dochód z tego tytułu kształtował się na poziomie 2.500 zł. Wynajmowała mieszkanie i ponosiła koszty jego utrzymania. Spłacała pożyczkę pobraną na potrzeby działalności gospodarczej, której miesięczna rata wynosiła 800 zł.

Małoletni pozwany mieszkał z matką. Uczęszczał do I klasy szkoły podstawowej. Przeszedł pięć operacji na stopy końsko-szpotaawe. Miesięczny koszt jego utrzymania wynosił kwotę około 800-1.000 zł, nie wliczając w to kosztu ferii i wakacji.

Aktualnie powód ma 44 lata. 1 lutego 2015r. zawiesił prowadzoną działalność gospodarczą (kwaciarnia), a 13 maja 2016 roku zaprzestał jej wykonywania, w związku z czym przeprowadził remanent i zapłacił 1.360 zł podatku, oraz zlikwidował kasę fiskalną za 200 zł. Lokal w którym była kwaciarnia prowadzona przez powoda został wynajęty firmie kredytowej, przy czym powód nie ma wiedzy za jaką kwotę jego rodzice wynajęli ten lokal.

Od 1 października 2011r. powód jest zatrudniony, na czas nieokreślony, w Poczcie Polskiej. Otrzymuje raz do roku nagrodę w październiku z tytułu dnia łącznościowca w wysokości 100% wynagrodzenia miesięcznego. Otrzymuje premię kwartalną w kwocie od 50 do 200 zł, w przypadku dużej liczby nadgodzin premia jest wyższa. Za nadgodziny otrzymuje od pracodawcy dzień wolny, a czasem ekwiwalent pieniężny.

W grudniu 2014r. powód otrzymał wynagrodzenie netto w kwocie 1.770,16 zł, w styczniu 2015r. w kwocie 1.830,83 zł, w lutym 2015r. w kwocie 2.000,14 zł. W styczniu i grudniu jego wynagrodzenie zasadnicze wynosiło 2.200 zł. W listopadzie 2015r. pozwany otrzymał wynagrodzenie w kwocie 1.875,54 zł, w grudniu 2015r. w kwocie 1.948,24 zł, w styczniu 2016r. w kwocie 1.994,74 zł. Od lutego 2015r. do stycznia 2016r. powód otrzymał wynagrodzenie w kwocie 25.140,29 zł.

Wynagrodzenie powoda zostało zajęte, w wyniku wniosku przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda, przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach M. Z. w wysokości 60%, dodatkowo z wynagrodzenia pobierana jest rata pożyczki z (...) w kwocie 199 zł. Komornik Sądowy zajął również wierzytelności powoda przysługujące mu z Urzędu Skarbowego.

W styczniu 2016r. wynagrodzenie brutto powoda wyniosło kwotę 2.767,62 zł. Zajęcie alimentacyjne objęło kwotę 1.168,94 zł. Powodowi pracodawca przełał 548,30 zł. W lutym 2016 roku powodowi wypłacono kwotę 566,90 zł, a

łączna wysokość potrąceń wyniosła 2.267,57 zł. W grudniu 2015r. pracodawca przelał na (...) powoda kwotę 565,79 zł, potrącenia wyniosły 2.097,78 zł. w listopadzie 2015r. powód otrzymał od pracodawcy kwotę 470,56 zł, potrącenia łącznie wyniosły 2.010,61 zł. W skład potrąceń wchodziły składki, zajęcia alimentacyjne oraz rata z tytułu pożyczki w (...).

W 2014r. powód osiągnął przychód w kwocie 38.647,91 zł, w 2013r. powód osiągnął przychód w kwocie 40.427,91 zł, w 2015r. powód osiągnął przychód w kwocie 37.600,48 zł, jego dochód zaś po odliczeniu składek na ubezpieczenie społeczne wyniósł 31.179,50 zł. W grudniu 2015r. oraz w styczniu 2016r. powód ponosił jeszcze koszty związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Dochód powoda z działalności gospodarczej i stosunku pracy, kiedy był już zatrudniony, w 2009r. wyniósł 5.951,40 zł, w 2010r. 5.274,68 zł, w 2011r. 9.126,78 zł, w 2012r. 1.739 zł, w 2013r. 1.017 zł, w 2014r. powód nie wykazał dochodu z działalności gospodarczej, jednak ze stosunku pracy osiągnął dochód po odliczeniach w wysokości 30.626,45 zł, a w 2015r. dochód powoda wyniósł 36.265,48 zł.

Powód oprócz małoletniego syna M. L. posiada dwu i pół letniego syna O. L. ze związku z obecną partnerką Z. Z..

Powód mieszka z konkubiną Z. Z. i małoletnim synem w mieszkaniu w kamiennicy rodziców. Z tytułu korzystania z mieszkania ponosi następujące koszty: za wodę - około 90-120 zł miesięcznie, energię - około 400 zł co 2 miesiące, partycypacja w kosztach podatku od nieruchomości - 440 – 450 zł rocznie, wywóz nieczystości – 30 zł, butla z gazem - 50-60 zł co 2 miesiące, telefon - 100 zł miesięcznie, telewizja - 60 zł miesięcznie.

Powód posiada kartę kredytową z limitem do kwoty 2.600 zł, którą miesięcznie spłaca kwotą 50 zł. Kartę kredytową założył w celu wydatkowania środków na bieżące potrzeby, na taki cel przeznaczył również kredyt z Banku (...) w wysokości 2.000 zł – kredyt zaciągnął na 24 miesiące, rata miesięczna to 124, 59 zł. Termin spłaty kredytu upływa w maju 2017r. Powód zaciągnął również pożyczkę w miejscu pracy w czerwcu 2015r. na kwotę 7.000 zł. Okres spłaty tej pożyczki to 36 miesięcy. Miesięczna rata to 199 zł, która jest potrącana z wynagrodzenia za pracę powoda.

Miesięcznie na utrzymanie siebie oraz nowo założonej rodziny powód potrzebuje kwoty około 2.800 – 2.900 zł nie wliczając w to alimentów na syna M. L.. Obecny dochód gospodarstwa domowego powoda to około 3.000 zł.

Powód nie posiada żadnych oszczędności, nieruchomości, cennych ruchomości, czy lokat pieniężnych. Jest właścicielem samochodu F. (...), rocznik 2002, który jest 3.500 zł.

Powód nie korzysta z pomocy społecznej.

Miesięczny koszt utrzymania syna O. to 500-600 zł. Małoletni syn powoda często choruje, a miesięcznie wydatki na leki wynoszą od 100 do 300 zł.

Rodzice powoda, w razie potrzeby, pomagają mu finansowo, wspierając kwotą od 200 zł do 1.500 zł. W maju i w czerwcu 2016r. rodzice powoda przekazali mu po 300 zł. powód nie wie, czy będzie musiał rodzicom kwoty powyższe zwrócić. Powód wraz z rodziną obiady jada na koszt rodziców powoda, dodatkowo rodzice zakupują powodowi żywność za kwotę około 50 zł.

R. L. na swoje wyżywienie potrzebuje 300 – 400 zł miesięcznie.

Powód ostatni raz widział małoletniego pozwanego około 2,5 roku temu, kiedy podpisywał zgodę na wydanie paszportu dla małoletniego.

Konkubina powoda Z. Z. ma obecnie 40 lat. Od 8 września 1999 roku do 30 września 2014r. była zatrudniona jako ekspedientka w pełnym wymiarze czasu pracy. Umowę rozwiązała za wypowiedzeniem. Od 30 kwietnia 2015r. była zarejestrowana w PUP w B. z prawem do zasiłku, w okresie od 1 do 30 listopada 2015r. wypłacono jej kwotę 572,87 zł netto. W grudniu 2015r. nie było możliwości zatrudnienia konkubiny powoda z uwagi na brak odpowiednich ofert pracy. W marcu bieżącego roku zarówno PUP w P., w T., B., jak i w B. dysponował ofertami pracy dla handlowców oraz osób bez kwalifikacji zawodowych. Wśród ofert przeważały oferty z proponowanym wynagrodzeniem w kwocie 1.850

zł brutto. 1 kwietnia 2016r. konkubina powoda została zatrudniona jako sprzedawca w sklepie w P.. Umowa została zawarta na czas określony do 31 marca 2017r., wymiar czasu pracy wynosił 1/2 etatu, wynagrodzenie miesięczne 925 zł brutto. W okresie zatrudnienia Z. Z. i nieobecności powoda małoletnim O. zajmowała się matka powoda oraz matka i siostra konkubiny powoda. Konkubina powoda wraz z jego matką opiekują się ojcem powoda.

Małoletni pozwany M. L. ma obecnie 16 lat, od września tego roku rozpocznie naukę w liceum.

Miesięczny koszt utrzymania małoletniego, to kwota 2.000 zł.

Wyprawka szkolna dla małoletniego kosztowała jego matkę w 2015r. stanowiła ok. 700 – 800 zł. Za komitet rodzicielski i ubezpieczenie w ubiegłym roku szkolnym matka małoletniego zapłaciła 100 zł. W ubiegłym roku szkolnym małoletni miał dwie wycieczki szkolne, bez noclegu. Jedna wycieczka kosztowała 250 zł, a druga 70 zł. Jeśli chodzi o tę droższą wycieczkę, był to wyjazd do W. do (...) K.. Małoletni pozwany wychodził również do kina i do teatru z klasą. Wyjście do kina kosztowało około 15 zł, do teatru 25 – 30 zł. Łącznie małoletni w 2015 roku wychodził do kina i do teatru 4 razy.

Małoletni pozwany w czasie roku szkolnego chodzi na korepetycje z języka angielskiego i z matematyki, na te korepetycje uczęszcza od 3 lat. Na angielski chodzi dlatego, że chce się doskonalić, natomiast na matematykę chodzi dlatego, że ma z nią problemy. Na korepetycje z matematyki matka małoletniego przeznacza w miesiącu 150 zł, dwie godziny kosztują 50 zł. Język angielski kosztuje za dwie godziny 50 zł, co miesięcznie daje kwotę 150 zł. Na korepetycje małoletni dojeżdża autobusem do K., bilet w jedną stronę kosztuje 3 zł. Jeśli skończy korepetycje późnym wieczorem, to odbiera go matka, w związku z czym przeznacza na paliwo ok. 100 zł.

Koszty żywienia małoletniego wynoszą ok. 600 – 650 zł miesięcznie. Chemia i kosmetyki i środki czystości wymagają wydatkowania kwoty około 100 zł miesięcznie. Wydatki na odzież (łącznie z obuwiem) wynoszą około 200 – 300 zł, telefon komórkowy – 70 zł.

M. interesuje się sztuką i kulturą. Często wyjeżdża do muzeów, w tym do W.. Siostra przedstawicielki ustawowej małoletniego mieszka w W., małoletni do niej jeździ sam, ciotka odbiera go w W.. Zainteresowania małoletniego wymagają wydatkowania kwoty około 150 zł miesięcznie, prasa naukowa - 100 zł.

Małoletni otrzymuje kieszonkowe w kwocie około 70 zł.

Małoletni ma astygmatyzm, nosi szkła kontaktowe i okulary. Koszt okularów i szkieł kontaktowych to 600 zł rocznie. W ubiegłym roku małoletni miał wymieniane okulary, w tym roku wymaga wymiany szkieł, ale w związku z tym, że ma za małe oprawki konieczna jest wymiana zarówno oprawek, jak i szkieł. Małoletni używa również szkieł kontaktowych, jednak zaleceniem medycznym jest noszenie okularów korekcyjnych. (...) kontaktowe nosi na własną prośbę.

Małoletni pozwany obecnie jest dzieckiem zdrowym, nie choruje poważnie, średnio przeziębia się dwa razy do roku. Małoletni zażywa witaminy, które co miesiąc kosztują 20 zł. Poza tym na dentystę dla małoletniego jego matka wydatkuje 300 – 400 zł rocznie

W tym roku małoletni wraz z matką B. L. (1) był na wczasach w Bułgarii, koszt pobytu małoletniego wyniósł 2.500 zł. Wcześniej małoletni był na wakacjach 3 lata temu. Tegoroczne ferie zimowe małoletni spędził u siostry matki w W..

Aktualnie matka małoletniego pozwanego B. L. (1) ma 40 lat. Mieszka z synem w mieszkaniu własnościowym, które zakupiła na kredyt, kredyt zaciągnęła 5 lata temu w euro, na okres 30 lat. Łączna miesięczna rata kredytowa to około 2.500 zł. Czynnosc za mieszkanie wynosi 500 – 550 zł, energia to około 500 – 600 zł co dwa miesiące. Mieszkanie posiada ogrzewanie elektryczne, wszystko jest na prąd, nie posiada gazu. Internet z telewizją kosztują matkę małoletniego po 102 zł miesięcznie. W listopadzie 2015r. B. L. (2) za energię elektryczną zapłaciła 1.166,04 zł, w styczniu 2016r. 962,65 zł.

B. L. (1) poza kredytem na mieszkanie nie posiada innych zobowiązań.

Matka małoletniego pozwanego nie korzysta z pomocy społecznej.

B. L. (1) korzysta z pomocy rodziców i babci o charakterze doraźnym i związanym z brakiem na opłaty związane z mieszkaniem. Taka pomoc zdarza się często. W maju tego roku mama pożyczyła jej 3.000 zł, tej kwoty nie będzie musiała zwracać. Na wakacje dostała od rodziców 4.000 zł.

B. L. (1) utrzymuje się z prowadzonej przez siebie kwiaciarni. Jej dochód średnio miesięczny, to 3000 – 4000 zł. W 2014r. z prowadzonej działalności gospodarczej osiągnęła przychód w kwocie 281.481,23 zł, rok ten jednak zakończyła stratą w wysokości 17.966,73 zł. W 2015r. jej dochód wyniósł 39.024,82 zł.

B. L. (1) posiada 12 letni samochód osobowy marki P., którego wartość wynosi około 2.000 – 3.000 zł.

B. L. (1) na rozpoczęcie przez B. L. (1) działalności gospodarczej rodzice przedstawicielki ustawowej małoletniego wzięli kredyt w wysokości 60.000 zł. B. L. (1) zwróciła im 30.000 zł, resztę rodzice jej darowali. Kwiaciarnię otworzyła blisko kwiaciarni męża. W jej ocenie nie stanowiła konkurencji dla powoda, gdyby powód dołożył większej staranności i miał większe chęci jego kwiaciarnia również dobrze by prosperowała.

B. L. (1) złożyła wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko powodowi, gdyż R. L. łożył alimenty na małoletniego nie 10-go, ale pod koniec miesiąca. We wniosku wskazała, iż domaga się zaległych alimentów za okres od września 2013r. do grudnia 2014e., a zaległość powoda wynosiła 4.500 zł, dodatkowo B. L. (1) domagał się wyegzekwowania alimentów za marzec 2015 roku w kwocie 900 zł. Powód alimenty płacił w pełnej wysokości.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego na swoje utrzymanie wydaje miesięcznie między 500 a 1.000 zł. Rodzice i babcia przedstawicielki ustawowej mają wysokie dochody, ojciec ma emeryturę w wysokości 3.500 zł, mama prowadzi działalność gospodarczą, z której uzyskuje 4.000 – 5.000 zł miesięcznie, a babcia otrzymuje emeryturę w wysokości 3.800 zł miesięcznie.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy wskazał, że roszczenie powoda ma swoją podstawę w art. 138 k.r.o. w związku z art. 135 k.r.o. przytaczając treść tych przepisów.

Sąd zwrócił uwagę, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionego należy rozumieć jako całokształt warunków bytowych i wychowawczych stosownych do wieku, stopnia rozwoju, uzdolnień, etapu edukacji i innych okoliczności konkretnej sprawy, przy czym granicą wysokości alimentów w każdym wypadku są możliwości zarobkowe zobowiązanego, chociażby nawet w tych granicach nie wszystkie usprawiedliwione potrzeby uprawnionego mogły być zaspokojone. Sąd nadto wskazał, że stosownie do zasady równej stopy życiowej uprawnionego i zobowiązanego, uprawniony ma prawo do zbliżonego ze zobowiązanym poziomu zaspokajania swoich usprawiedliwionych potrzeb.

Wskazując, że w niniejszej sprawie wysokość alimentów została ustalona wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8 kwietnia 2009 roku w sprawie o sygn. akt I RC 1506/07, Sąd dokonał oceny, jakiego zmiany zaszły w okresie do wytoczenie powództwa o obniżenie alimentów w sytuacji małoletniego pozwanego M. L..

Sąd dokonał wnikliwej i dogłębnej analizy materiału dowodowego zebranego w niniejszej sprawie i nie dopatrył się okoliczności, które uzasadniałyby obniżenie płaconych przez powoda alimentów do kwoty po 450 zł. Sąd szczegółowo analizując szczegółowo sytuację majątkową po stronie powoda, wskazał, że zgromadzony materiał dowodowy nie potwierdził, aby powód był zmuszony był zakończyć działalność gospodarczą z powodu „głębokich strat finansowych”. Sąd nadto podkreślił, że powód jest zdrowym mężczyzną, w sile wieku, posiadającym wykształcenie poszukiwane na rynku, co przedkłada się na istnienie po jego stronie możliwości uzyskania dodatkowego zatrudnienia lub podjęcia lepszej płatnej pracy niż dotychczas wykonywana.

Sąd nadto uwzględnił, że od kwietnia 2016 roku, konkubina powoda podjęła pracę na 1/2 etatu, otrzymując wynagrodzenie w kwocie 925 zł brutto, co przekłada się na dochód jego gospodarstwa domowego w kwocie około 3.000 zł. Sąd nadto wskazał, że powód dysponuje kartą kredytową o limicie 2.600 zł, którą miesięcznie spłaca w

kwocie 50 zł. Sąd przy tym podkreślił, że powód nie płaci czynszu za mieszkanie, gdyż zajmuje mieszkanie w kamienicy rodziców i wydatki związane z jego utrzymaniem kształtują się na poziomie około 500 zł miesięcznie.

Sąd wskazał także, że sam fakt urodzenia się kolejnego dziecka nie powoduje automatyzmu obniżenia obowiązku alimentacyjnego obowiązanego.

Sąd także wskazał, że nie bez znaczenia jest postawa powoda prezentowana względem małoletniego pozwanego. Sąd podkreślił, że powód nie interesuje się synem, nie dzwoni do niego, nie pamięta o ważnych dla niego rocznicach i świętach, a ostatni raz widział się z synem kilka lat temu. Z tych względów, wobec nieuczestniczenia w życiu syna, a tym samym stwierdzenia, że główny ciężar wychowania małoletniego M. L. spoczywa na matce, to powód, materialnie w odpowiednim zakresie, wesprzeć ją w utrzymaniu i wychowaniu małoletniego. W ocenie Sadu uwzględnienie żądanie powoda R. L. i obniżenie alimentów do kwoty po 450 zł miesięcznie spowodowałoby, iż rzeczywisty i właściwy ciężar utrzymania małoletniego spoczywałby wyłącznie na matce. Sąd uznał, że nie można dopuścić do wytworzenia sytuacji, w której jeden z rodziców będzie wyręczać drugiego rodzica z obowiązku utrzymywania jego dziecka, tym bardziej, iż powód ma obiektywnie rzecz biorąc realne możliwości rzetelnego partycypowania w kosztach utrzymania małoletniego pozwanego.

Sąd nadto wskazał, że obniżenie alimentów uzasadnione byłoby zmniejszeniem się potrzeb uprawnionego lub pogorszeniem sytuacji majątkowej i materialnej zobowiązanego. Sąd nie dopatrył się istotnej zmiany i znacznego pogorszenia sytuacji majątkowej powoda, jako zobowiązanego do alimentacji. Sąd wskazał, że powód zarówno w chwili ustalenia obowiązku alimentacyjnego jak i aktualnie, uzyskuje podobny dochód, a koszty utrzymania mieszkania nadal są niemalże identyczne. Sąd uwzględnił przy tym, że obecnie gospodarstwo domowe powoda składa się z trzech osób, jednakże konkubina powoda otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 925 zł brutto. Sąd zwrócił przy tym uwagę, że zwiększyły się usprawiedliwione potrzeby małoletniego pozwanego, gdyż miesięczne koszty utrzymania małoletniego obecnie kształtują się w kwocie około 2.000 zł, natomiast w roku 2009 koszty te wynosiły około 800-1.000 zł.

Uwzględniając powyższe, Sąd stwierdził, że w przedmiotowym okresie czasu nie nastąpiła zmiana stosunków skutkująca zmniejszeniem obowiązku alimentacyjnego powoda, w związku z czym oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód zaskarżając wyrok w całości w zakresie punktu pierwszego oraz w całości w zakresie punktu trzeciego.

Zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 138 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, art. 135 § 1 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez przyjęcie, iż powód nie był zmuszony zarówno do podjęcia decyzji o zawieszeniu prowadzonej działalności gospodarczej jak i o podjęciu w maju 2016 roku ostatecznej decyzji o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej, jak również, iż powód z uwagi na posiadane wykształcenie fotograficzne miał możliwość przejęcia zakładu fotograficznego.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego powyższego wyroku poprzez orzeczenie w pierwszym punkcie kwoty alimentów w wysokości 550 zł w miejsce orzeczonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8 kwietnia 2009 r., sygn. akt: I RC 1506/07 kwoty 900 zł, a w pozostałym zakresie zaskarżenia apelacją po przez jego uchylenie,

Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego za II (drugą) instancje.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za II instancję.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował żądanie powoda przyjmując za podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił, niezwykle szczegółowo, wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy stosując prawidłowo zasady postępowania dowodowego. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logiczny i wzajemnie spójny.

Sąd Okręgowy ustalenia te przyjmuje za własne.

Stosownie do art. 138 k.r.o. w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków określonych w art. 138 k.r.o. rozumie się „istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych” (Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Komentarz, red. prof. dr hab. K. P., Wydawnictwo C.H. B., wydanie 3, s. (...)). Zmiana stosunków musi się odnosić do wszelkich zmian w statusie ekonomicznym skutkującym zmianą zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub zmiany zakresu możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Uwzględnienie roszczenia (obniżenie alimentów) wymaga zatem wykazania, że zmiana taka nastąpiła po uprawomocnieniu się wyroku zasądzającego świadczenie alimentacyjne, a więc po 29 października 2009r., kiedy to uprawomocnił się wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8 kwietnia 2009r. w sprawie I RC 1506/07 ustalający zakres aktualnego obowiązku alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o., zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Jak wskazał Sąd Najwyższy w punkcie 4 uchwały z dnia 16 grudnia 1987 r. (III CZP 91/86) przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu - odpowiedni do jego wieku i uzdolnień - prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy. Dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie, czy też oddzielnie.

Obowiązek alimentacyjny, musi uwzględniać wynikający z art. 96 § 1 k.r.o. obowiązek rodziców troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotowywać je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień. Usprawiedliwione potrzeby dziecka winny być oceniane nie tylko na podstawie wieku, lecz również miejsca pobytu dziecka, jego środowiska, możliwości zarobkowych zobowiązanych do jego utrzymania i całego szeregu okoliczności każdego konkretnego wypadku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 1969r., III CRN 350/69; uchwała Pełnego Składu Izby Cywilnej i Administracyjnej Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987r., III CZP 91/87), przy czym obowiązek dostarczania, w ramach obowiązku alimentacyjnego, środków utrzymania i wychowania przez rodziców na rzecz dziecka nie obejmuje świadczeń zwyczajowo przyjętych i życiowo celowych, ale niesłużących zaspokajaniu bieżących usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 14 maja 2008r., I OSK 1195/07).

Przenosząc powyższe rozważania do ustalonego stanu faktycznego, należy stwierdzić, iż wskazana powyżej zmiana stosunków nie istniała w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy. Sąd ten prawidłowo stwierdził, że po stronie powoda nie nastąpiło istotne zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych. W chwili ustalenia obowiązku alimentacyjnego, powód prowadził własną działalność gospodarczą w postaci kwiaciarni, osiągając z tego tyłu miesięczny dochód w wysokości około 2.000 – 2.500 zł. Aktualnie (w 2015r.) powód uzyskuje roczny dochód w wysokości 36.265,48 zł. Porównanie tych wartości, w kontekście kwot brutto, prowadzi do wniosku, że przez ten okres sytuacja majątkowa powoda utrzymała się na podobnym poziomie. Co prawda przez ten okres realna wartość jego dochodu uległa obniżeniu, ale nie można pominąć, że naturalne procesy ekonomiczne dotyczą w tym zakresie obu stron.

Z poczynionych zatem ustaleń faktycznych jednoznacznie wynika, że wbrew twierdzeniom powoda, jego sytuacja majątkowa od chwili ustalenia obowiązku alimentacyjnego nie uległa pogorszeniu. Co prawda zmieniła się jego

sytuacja życiowa, choć jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, sama w osobie nie stanowi przesłanki do obniżenia obowiązku alimentacyjnego w kontekście normy z art. 138 k.r.o.

Nie można przy tym pominąć, że po stronie pozwanego, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Rejonowy, nastąpił znaczny wzrost kosztów utrzymania. Nadto należy uwzględnić również treść art. 135 § 2 k.r.o. zgodnie z którym wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Jak wynika z zeznań powoda, nie kontaktował się on z synem od kilku lat. Wobec rezygnacji przez powoda ze spełnienia swego obowiązku poprzez czynienie osobistych starań o utrzymanie i wychowanie małoletniego, to na nim, w większym zakresie winien ciążyć obowiązek alimentacyjny. Ustalając zatem zakres tego obowiązku do aktualnych usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, nie było podstaw do obniżenia obowiązku alimentacyjnego, co skutkowało musiałoby oddaleniem powództwa.

Z tych względów apelację należało oddalić po myśli art. 385 k.p.c., a o kosztach postępowania odwoławczego, wobec zakwalifikowania powoda jako strony przegrywającej w całości i braku podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c., orzeczono po myśli art. 98 k.p.c.

Na zasądzone koszty składają się koszty zastępstwa procesowego ustalonego zgodnie z § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 poz. 1804) w brzmieniu obowiązującym do 27 października 2016r.

SSR (del.) Maryla Majewska – Lewandowska SSO Tomasz Pawlik SSO Lucyna Morys – Magiera